

Конкурентни избори по меѓупартиска соработка за ставање крај на политичката криза, иако останува потребата од одржливи реформи, велат меѓународните набљудувачи на изборите во Скопје

СКОПЈЕ, 12 декември 2016 година – Парламентарните избори во поранешна Југословенска Република Македонија беа конкурентни и суштински чекор во решавањето на двегодишната длабока политичка криза, но се одвиваа во средина на широко застапена недоверба во институциите и политичкото уредување, заклучија меѓународните набљудувачи на изборите во првичната изјава објавена денес.

Иако главните политички сили прифатија серија законски и институционални промени за да овозможат еднаков терен за натпревар, за подлабоките проблеми, како оние поврзани со медиумите и регистрацијата на гласачи, останува да се бара одржливо решение, се вели во изјавата.

„Високата излезност сведочи дека гласачите ја сфатија клучната улога која добрите избори ја имаат за иднината на нивната земја“, рече Роберто Батели, Специјален координатор и предводник на краткорочната набљудувачка мисија на ОБСЕ. „Политичарите сега имаат одговорност да ги исполнат таквите очекувања. Тие мора да го искористат моментот и мандатот кој им е доверен за да продолжат со реформите кои се неопходни за иднината на земјата.“

Значајните подобрувања на изборното законодавство ги зедеа предвид најголемиот дел од препораките на ОДИХР и Венецијанската комисија на Советот на Европа, и воведоа времени механизми за меѓупартиски надзор на клучните аспекти на изборниот процес. Меѓутоа, се вели во изјавата, некои од препораки не се земени предвид и одредени одредби се двосмислени.

„Земјата се наоѓа на нов крстопат, кој отвора пат кон нормализирање на политичкиот живот. Сите засегнати страни сега мора да ја докажат својата заложба за водење на земјата по тој пат“, рече Стефан Шенах, Шеф на делегацијата на Парламентарното собрание на Советот на Европа. „Различните етнички заедници веќе докажаа, за време на уличните протести минатото лето, дека е можна соработка во насока на заедничка цел. Сега целата земја мора да ја замени етничката сепарација со соработка на која ќе се темели градењето на нацијата.“

Иако основните слободи беа генерално почитувани и учесниците во изборниот процес слободно ги водеа своите кампањи, имаше наводи за заплашување на гласачи и широко распространети притисоци врз јавните службеници, кои набљудувачите ги потврдија во дузина случаи.

„Видовме многу луѓе кои сакаат подобро за својата земја и идните генерации. Позитивните трендови кои ги забележавме сега треба да се претворат во одржливи механизми, и на недостатоците кои ги наведуваме треба да се работи преку значаен дијалог во рамките на релевантните државни институции, особено Собранието,“ рече Азај Гулијев, Шеф на делегацијата на Парламентарното собрание на ОБСЕ. „Сите политички сили треба да работат за да обезбедат дека нема да има враќање на политичката криза.“

Подготовките на Државната изборна комисија (ДИК) за изборите беа попречени од неефикасната внатрешна организација, политизираното носење одлуки и скратените законски рокови, рекоа набљудувачите. Активностите на Комисијата не беа секогаш транспарентни, бидејќи често држеше седници зад затворени врати и не секогаш ги објавуваше своите одлуки. Денот на изборите беше генерално мирен и без поголеми инциденти.

„Веруваме дека овие избори покажаа дека луѓето од оваа земја сакаат, и целосно заслужуваат, да видат крај на долгата политичка криза. Очекуваме јасен сигнал од новата влада дека ќе работи со сите политички партии во Собранието за спроведување на реформите кои се итно потребни,“ рече Игор Шолтес, Шеф на делегацијата на Европскиот парламент. „Ги повикуваме сите партии да ја дадат потребната поддршка на судските институции, особено на Специјалното јавно обвинителство, бидејќи нивната работа мора докрај да биде спроведена.“

Како одговор на долгогодишната загриженост за точноста на избирачкиот список, ДИК за прв пат го прегледа регистарот на гласачи со вкрстена проверка на неколку бази на податоци и спроведување на проверки од-врата-на-врата, се вели во извештајот. Бидејќи за законските и структурните недостатоци на водењето на регистарот на гласачи останува да се бара решение, проверката на Комисијата, која се примени единствено на овие избори, не гарантира одржливи подобрувања.

Разноликата медиумска сцена е поделена по политички и етнички линии и набљудувањето на медиумите покажа дека јавните медиуми во најголем дел им обезбедиле на учесниците во изборниот процес рамномерно покривање во вестите, некои приватни медиуми покажале пристрасност во корист на владејачката партија. Значителните превидени медиумски реформи останува да бидат имплементирани.

„Настаните во периодот пред овие избори бараа меѓупартиска соработка заради изнаоѓање на временски механизми за решавање на итните прашања. Како резултат, процесот беше подобрен, особено во однос на медиумите и правната рамка,“ рече Тана де Зулуета, Шеф на набљудувачката мисија за избори на ОДИХР. „За овие подобрувања да бидат долготрајни, мора да се решат подлабоките недостатоци. За тоа ќе биде потребна понатамошна соработка и заложба за систематски и, најважно, сеопфатни напори за изборни реформи.“

Целата изјава е достапна на <http://www.osce.org/odihr/elections/fyrom/288186>

За дополнителни информации, контактирајте ги:

Томас Рајмер, ОБСЕ/ОДИХР, +995 595 126 333 or +48 609 522 266, thomas.rymer@odihr.pl

Ирина Сабашук, ПС на ОБСЕ, +389 71 465 079 or +45 60 10 81 73, iryna@oscepa.dk

Богдан Торкаториу, ПССЕ, +389 70 985 839 or +33 6 39 29 40, bogdan.torcatoriu@coe.int

Жерар Кул, ЕП, +38971465084 or +32473525072, gerrard.quille@ep.europa.eu